

Boks 2.1. Den d'Hondtske metode og valget i Stevns Kommune

Ved byrådsvalget i 2017 i blev der i Stevns Kommune afgivet 13.023 gyldige stemmer, og der var en stemmeprocent på 72,73. Der var opstillet 11 kandidatlistes til valget, og der er 19 mandater i byrådet. Lad os først se på, hvordan mandaterne ville have fordelt sig uden valgforbund. De tildelte mandater er markeret med en farve, mens det i parentes er angivet, hvilket nummer mandat ud af de 19, som der er tale om. Bemærk, at divisor 1 er det samme som partiets valgresultat. (I tabel 2.7. kan du se, hvilke partier/listes, som bogstaverne dækker over).

Tabel 2.1. Fordeling af mandater i Stevns Byråd på listerne, hvis der ikke var indgået valgforbund. Byrådsvalg 2017

Divisor	A	B	C	F	I	L	N	O	V	Ø	Betina Baden
1	3560 (1)	767 (14)	1195 (7)	341	335	235	1619 (4)	1563 (5)	2535 (2)	808 (12)	65
2	1780 (3)	384	598 (17)	171	168	118	810 (11)	782 (13)	1268 (6)	404	33
3	1187 (8)	256	398	114	112	78	540 (19)	521	845 (10)	269	22
4	890 (9)	192	299	85	84	59	405	391	634 (16)	202	16
5	712 (15)	153	239	68	67	47	324	313	507	162	13
6	593 (18)	128	199	57	56	39	270	261	423	135	11
7	509	110	171	49	48	34	231	223	362	115	9
8	445	96	149	43	42	29	202	195	317	101	8
Antal mandater	6	1	2				3	2	4	1	

Tabel 2.2. Fordeling af mandater i Stevns Kommune – med valgforbund

Divisor	Valgforbund 1 (A + B)	Valgforbund 2 (C + I)	Valgforbund 3 (F + Ø)	Valgforbund 4 (L + V)	N	O
1	4327 (1)	1530 (6)	1149 (9)	2770 (2)	1619 (4)	1563 (5)
2	2164 (3)	765 (15)	575 (19)	1385 (8)	810 (13)	782 (14)
3	1442 (7)	510	383	923 (11)	540	521
4	1082 (10)	383	287	693 (17)	405	391
5	865 (12)	306	230	554	324	313
6	721 (16)	255	192	462	270	261
7	618 (18)	219	164	396	231	223
8	541	191	144	346	202	195
Antal mandater	1	2	2	4	2	2

>>

De 19 mandater blev altså fordelt som gengivet ovenfor. Rækkefølgen for tildeling af mandater er angivet i parentes. Listen "Betina Baden" har kun fået 65 stemmer og indgår ikke i et valgforbund. Den liste indgår ikke i denne udregning, da det lave stemmetal gør, at den ikke kommer i betragtning til et mandat.

I tabel 2.3 til og med tabel 2.6 ser vi nærmere på, hvordan mandaterne fordeles mellem listerne i de fire valgforbund.

Som det fremgår af tabel 2.7, havde valgforbundene indflydelse på fordelingen af mandater i byrådet. Der flyttes således et mandat fra Nyt Stevns (N) til Enhedslisten (Ø). Enhedslisten var i valgforbund med SF (F) og dermed "fik" de stemmer, der ellers ville være gået tabt, da SF ikke fik stemmer nok til et mandat. Omvendt var det dyrt for Nyt Stevns, da de mistede et mandat ved ikke at være i valgforbund med andre lister. Hvis Nyt Stevns og Dansk Folkeparti (O) for eksempel havde været i valgforbund sammen, ville Enhedslisten ikke have fået et ekstra mandat.

Tabel 2.3. Fordeling af mandater internt i valgforbundene – valgforbund 1

Valgforbund 1 (7 mandater)		
Divisor	A	B
1	3560 (1)	767 (7)
2	1780 (2)	384
3	1187 (3)	256
4	890 (4)	192
5	712 (5)	153
6	593 (6)	128
7	509	110
8	445	96
Antal mandater	6	1

Tabel 2.4. Fordeling af mandaterne internt i valgforbundene – valgforbund 2

Valgforbund 2 (2 mandater)		
Divisor	C	I
1	1195 (1)	335
2	598 (2)	168
3	398	112
4	299	84
Antal mandater	2	0

Tabel 2.5. Fordeling af mandater internt i valgforbundene – valgforbund 3

Valgforbund 3 (2 mandater)		
Divisor	F	Ø
1	341	808 (1)
2	171	404 (2)
3	114	269
Antal mandater	0	2

Tabel 2.6. Fordeling af mandater internt i valgforbundene – valgforbund 4

Valgforbund 4 (4 mandater)		
Divisor	L	V
1	235	2535 (1)
2	118	1268 (2)
3	78	845 (3)
4	59	634 (4)
5	47	507
I alt		4

Table 2.7. Sammenligning af mandatfordeling med og uden valgforbund

	Uden valgforbund	Med valgforbund
A - Socialdemokratiet	6	6
B - Radikale Venstre	1	1
C - Konservative Folkeparti	2	2
F - SF	0	0
I - Liberal Alliance	0	0
L - Borgerlisten Stevns	0	0
N - Nyt Stevns	3	2
O - Dansk Folkeparti	2	2
V - Venstre	4	4
Ø - Enhedslisten	1	2
Betina Baden	0	0

længere nede på partilisten er mere populær i vælgerens øjne end i partiets.

Partiliste blev især brugt i en tid, hvor man mente, at partiet skulle have stor indflydelse på, hvem der skulle sidde i byrådet. Da placeringen på partilisten er bestemt af partiforeningen, får partiforeningen ekstra magt, i og med at partiet afgør, hvem der skal stå først på listen. De sidste partier, der har sværget til partiliste, har været partier placeret på venstrefløjen. For eksempel opstillede SF, Enhedslisten og Alternativet i Roskilde Kommune på partiliste ved valget i 2017, men det gjorde Kristendemokraterne dog også – selv om de kun havde opstillet én kandidat.

Partilisteopstilling er blevet kritiseret for at favorisere veteranerne inden for partiet, og de er på den måde en teknisk stopklods for, at nye – unge – kandidater vil forsøge at få foden indenfor i byrådet. Omvendt kan partilisten netop give nye kandidater muligheden ved at placere dem øverst.

Sideordnet opstilling er den mest anvendte form for opstilling, da den af mange anses for at være mest demokratisk. Omvendt kan man sige, at partilisten styrker partiernes indflydelse på, hvem der bliver valgt til byrådet. Partierne spiller en væsentlig rolle i den politiske struktur i Danmark – både lokalt og nationalt. Alligevel slås alle partier med en medlemstilbagegang, som har stået på siden anden verdenskrig. Derfor ville en øget brug af partiliste muligvis kunne være med til at sikre partiernes indflydelse og måske på den baggrund revitalisere partierne som et vigtigt element i det danske politiske system. Det er dog ikke den udvikling, der ses i øjeblikket, hvor der i stigende grad er fokus på den enkelte politikers personlighed og fremtoning – ikke mindst i medierne. Og netop at fokus er flyttet fra partiet og partiets grundlæggende politik til den enkelte politiker, vil nok sikre, at den sideordnede opstillingsform forbliver den mest anvendte.